

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI**

“Tasdiqlayman”

**O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
dots. O‘.Axmedov**

“29” 08 2025 yil

**O‘ZBEK TILINING SOHADA QO‘LLANILISHI
FANI BO‘YICHA SILLABUS
(kunduzgi ta‘lim shakli uchun)**

Bilim sohasi: 5001000 - Tabiiy fanlar, metematika va statistika
Ta‘lim sohasi: 530000 - Fizika va tabiiy fanlar
Ta‘lim yo‘nalishlari: 60530100- Kimyo

Termiz-2025

Modul/FAN SILLABUSI
Kimyo fakulteti
60530100-Kimyo

Fan nomi:	O'zbek tilining sohada qo'llanilishi
Fan turi:	Tanlov
Fan kodi:	O'SQB302
Yil:	2025/2026
Semestr:	6
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	60
	<i>Semestr</i>
	6- semester
Umumi o'quv soati:	60
Auditoriya soati:	30
Ma'ruza:	16
Amali mashg'ulotlar:	14
Labaratoriya mashg'ulotlari:	
Seminar:	
Mustaqil ta'lim:	30
Kredit miqdori:	2
Baholash shakli:	Test, og'zaki, yozma ish
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi(FM)

Talabalarining o'zbek tilida soha bo'yicha nutqiy kompetentligini oshirish; mutaxassislikka oid og'zaki va yozma nutqida sohaviy terminlarni samarali qo'llash ko'nikmalarini shakllantirish, talabalarga soha bo'yicha egallagan bilimlarni yozma va og'zaki ravishda o'zbek tilida ifoda etish malakalarini takomillashtirish; sohada qo'lanadigan terminlar, asosiy tushunchalar va soha doirasida qo'llaniladigan hujjatlarning rasmiylashtirilishini ta'minlash, nutq uslublari, xususan, sohada ilmiy va rasmiy uslub imkoniyatlaridan foydalanish hamda ularni amaliyotga tadbiq etish ko'nikmasini hosil qilish. Talabalarining o'zbek tilidan yozma nutqini takomillashtirish va savodxonligini oshirish.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

o'zbek tilining fonetik, leksik va grammatik asoslari haqida umumiy tushunchalar; adabiy til me'yorlari, imlo va tinish belgilari qoidalarini bilish; og'zaki va yozma nutqning asosiy turlari (hikoya, izoh, bayon, tavsif) haqida tasavvur;

matn bilan ishlash: asosiy g'oyani aniqlash, reja tuzish va qisqacha bayon qilish; rasmiy-uslub va kundalik nutq o'rtasidagi farqlarni umumiy darajada tushunish; maktab darajasida insho, referat, bayon yozish ko'nikmasiga ega bo'lish; axborot manbalari (darslik, lug'at, oddiy elektron resurslar)dan foydalanish bo'yicha boshlang'ich ko'nikmalar.

Ta'lim natijalari (TN)

Bilimlar jihatidan:

TN1	O'zbek tilining asosiy tamoyillari va strukturalari: Talaba sohada nutqning maqsadlari, tuzilishi va turlarini bilishi kerak. Masalan, taqdimotlar, ma'ruzalar, va yozma xatlar kabi turli kommunikatsiya formatlarini tushunish.
TN2	Grammatik va stilistik qoidalar: To'g'ri grammatik qurilish, so'z turkumlari va til uslubining professional muhitda qanday qo'llanilishini bilish.
TN3	Ritorik usullar va strategiyalar: Nutqda ishonchli va samarali ifoda uchun kerakli ritorik texnikalar, argumentatsiyani o'rganish.
TN4	Kommunikatsiya nazariyasi: Turli kommunikatsiya nazariyalari, ularning nutqda qanday ishlatilishi va samaradorligi haqida bilim.
TN5	Auditoriya til va tafakkur tahlili : Turli auditoriya guruhlarining ehtiyojlari, qiziqishlari va muloqot uslublarini qanday tushunish va moslashtirish haqida bilim.

Ko'nikmalar jihatidan:

TN6	Samarali nutq tayyorlash va taqdim etish: Nutqni o'z vaqtida tayyorlash, tarkibni tizimli va qiziqarli tarzda taqdim etish ko'nikmasi.
TN7	To'g'ri talaffuz va vokal texnikalar: Nutqda to'g'ri talaffuz, ovozni boshqarish va jismoniy ifodalarni samarali ishlatish ko'nikmasi.
TN8	Nutqiy mimika: Nutq jarayonida mimika, jestikulatsiya va jismoniy ifodani moslashtirish va uni samarali qo'llash ko'nikmasi.

Kompetensiyalar jihatidan:

TN10	— Muloqot strategiyalarini qo'llash: Turli kommunikativ vaziyatlarda (masalan, muhokama, kelishuv, qaror qabul qilish) mos muloqot strategiyalarini qo'llay oladi;
TN11	— Rasmiy uslubda tilning vazifalari: Tilning vazifalariga axborot uzatish, da'vat etish va buyurish kiradi. Yuzaga keladigan tushintirishlar va muammolarni hal qilish uchun samarali nutq va kommunikatsiya usullarini qo'llay oladi.

Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)

6-semestr

M1	“O'zbek tilining sohada qo'llanilishi” fanini o'qitishning maqsad va vazifalari.	2
M2	Tilning rivojlanishi va evolyutsion bosqichlari.	2
M3	Yozuvning paydo bo'lishi va rivojlanishi.	2
M4	O'zbek tilining leksik qatlamlari.	2

M5	O'zbek tilining leksik qatlamlari.	2
M6	Matn va uning turlari. Mikro matn va makro matn.	2
M7	Adabiy nutq va uning uslublari.	2
M8	Nutqni tashkil qilish. Nutqning boshlanishi va tugashi. Nutqning kommunikativ sifatleri.	2
	Jami soat:	16
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		
6-semestr		
A1	Nutq va adabiy me'yor. Ishonchli nutq va televizion shoular nutqi.	2
A2	Dastlabki ilmiy tadqiqot yozish. Plagiatdan qochish, plagiat, iqtibos va havola.	2
A3	Rasmiy-idoraviy uslub va uning uslubiy xususiyatlari.	2
A4	Ma'lumot-axborot hujjatlari.	2
A5	Tashkiliy hujjatlar.	2
A6	Farmoyish hujjatlari.	2
A7	Xizmat yozishmalari. Xodimlar faoliyatiga doir hujjatlar.	2
	Jami soat:	30
Mustaqil ta'lim (MT)		
6-semestr		
1	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning "O'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeyini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmonida belgilangan vazifalarning amalda bajarilishi bo'yicha tilshunos va adabiyotshunos olimlarning fikr va mulohazalari bayon etilgan maqolalari bilan tanishish	2
2	O'zbek tilining imlo qoidalari va soha egalarining savodxonligi. "Biologiya tarixi" mavzusida ijodiy matn yaratish.	2
3	O'zbek tili leksikasining boyish manbalari. Sohaga xos o'z va o'zlashgan so'zlar tasnifi.	2
4	O'zbek leksikografiyasi. Bir tilli va ikki tilli lug'atlar bilan tanishish. O'zbek tilining izohli lug'atida berilgan sohaga oid so'zlar izohi bilan tanishish.	2
5	Sohaganing dolzarb masalalariga oid ilmiy maqola ustida ishlash. Maqoladagi sohaga oid atamalar va kalit so'zlar tahlili.	2
6	Badiiy asar tahlili (ixtiyoriy). O'qilgan badiiy asarni "Idrok xaritasi" innovatsion texnologiyasi asosida tahlil qilish.	2
7	Publitsistik nutq uslubi. Publitsistik maqolalar bilan tanishish va tahlil qilish. "Men tanlagan soha va OAV" mavzusida esse yozish.	2
8	"Termiz davlat universiteti" dan video reportaj tayyorlash.	2
9	Sohaga oid ilmiy maqolalardan biriga taqriz yozish.	2
10	Sohaga oid ixtiyoriy ilmiy asarga annotatsiya tayyorlash.	2
11	"O'zbekiston biologlari dunyo nigohida" mavzusida rasmlil ko'rgazmali taqdimot tayyorlash.	2
12	Kasbga oid hujjat namunalari bilan ishlash.	2

13	Mavzuga oid tadqiqot va uni olib borish jarayonlari.	2
14	Sohaning innovatsion yangiliklari haqida taqdimot tayyorlash.	2
15	Dastlabki ilmiy tadqiqot yozishda til imkoniyatlaridan to'g'ri foydalanish.	2
Jami:		30

Asosiy adabiyotlar		
1	Sh.T. Maxmaraimova. O'zbek tilining sohada qo'llanishi/Darslik. – Termiz, 2022.–216.	
2	Abdurahmonova M., Fattaxova D., Xalmuxammedova U., Inogamova N., Egamberdiyeva N. O'zbek tili (o'quv qo'llanma). — Toshkent: Mumtoz so'z, 2018.	
3	Qo'ng'urov R., Begmatov E., Tojiyev Y. Nutq madaniyati va uslubiyat. Darslik. — T.: "Barkamol fayz media", 1992. — 424 bet;	
4	Muhiddinova X., Salisheva Z., Po'latova X. O'zbek tili (oliy ta'lim muassasalari rus guruhlari uchun darslik). — Toshkent: O'qituvchi, 2012. — 288 b.	
5	Aminov M., Madvaliyev A., Mahkamov N., Mahmudov N. Ish yuritish (amaliy qo'llanma). — Toshkent: «O'zbekiston» nashriyoti Toshkent – 2021.- 528 b.	
6	Marshall, J. (2006). How to write an essay. Spark Publishing. Page3of9Paul, R. & Elder, L. (2019). The Nature and Functions of Critical and Creative Thinking(3rd ed.).Rowman & Littlefield.	
Qo'shimcha adabiyotlar		
1	Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017. – 488 b.	
2	O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha "Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-sonli Farmoni.	
3	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 21-oktabrdagi "O'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5850-sonli Farmoni (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 21.10.2019, 06/19/5712/3034-son)	
4	G'ofurov I., Boltayev M., Murodov M. O'zbek nutq madaniyati. – Toshkent: "Fan va texnologiya", 2017. – 200 b.	
5	Mamajonov B., Kenjayev Z., Qo'chqorov F. Kasbiy muloqot va nutq madaniyati. – Toshkent, "Yangi asr avlodi", 2022. – 185 b.	
6	Asqarov M. Nutq madaniyati va kommunikativ kompetensiya. – Toshkent: "Iqtisodiyot va madaniyat", 2018. – 148 b.	
7	Nurmatov A. Kasbiy muloqot etiketasi. – Toshkent: "O'zbekiston", 2020. – 172 b.	
8	Jalolov X. Yozma va og'zaki muloqot madaniyati. – Toshkent:	

	“Akademnashr”, 2019. – 190 b.
9	Sattorov G. Madaniyatlararo kommunikatsiya asoslari. – Toshkent: “Sharq”, 2021. – 160 b.
10	Guffey, M.E. & Loewy, D. (2015) Business Communication. Cengage Learning. Hewings, M. (2005). Advanced Grammar in Use: A self-study and reference book for advanced learners of English. Cambridge University Press
11.	Swales, J. & Feak, C. (2012). Academic Writing for Graduate Students. Essential Tasks and Skills (3rd ed.). University of Michigan Press.
Internet saytlari	
1.	https://times.bntu.by/news/8184-sposoby-neverbalnogo-opshcheniya
2.	https://cyberleninka.ru/article/n/noverbal-muloqot-turlari-va-ularning-ahamiyati
3.	http://www.wozd.ru
4.	http://studopedia.ru
5.	www.pedagog.uz

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) (5) a'lo baho (90-100 ball) olish uchun talabaning bilim darajasi qo'yidagilarga javob berishi lozim:

- faning mohiyati va mazmunini to'liq yoritma olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

(4) yaxshi baho (70-89,9 ball) olish uchun talabaning bilim darajasi qo'yidagilarga javob berishi lozim:

- faning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;

- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;

- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;

- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;

- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;

- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;

- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;

v) (3) o'rta baho (60-69,9 ball) olish uchun talabanning bilim darajasi qo'yidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;

- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;

- bayon qilish ravon bo'lmasa;

- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;

- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa;

g) qo'yidagi hollarda talabanning bilim darajasi qoniqarsiz (2) qoniqarsiz (0-59,9 ball) baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;

- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;

- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;

- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	Nazarov Zokir Muxammad o'g'li TerDU "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasida o'qituvchisi
E-mail:	znazarov@tersu.uz +998937616566
Tashkilot:	TerDU "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasida
Taqrizchilar:	U.Rahimova – Termiz davlat universiteti "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasida katta o'qituvchisi, PhD. I.Islomov – Toshkent Renessans ta'lim universiteti dotsenti, f.f.d., DSc.

Mazkur Sillabus o'zbek tili va adabiyoti kafedrasining 2025-yil 26 08 1 -sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy kengashning 2025-yil
29 08 dagi 2 -sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchi

I.Shoymardonov

H.Axmedov

A. Eshmuminov

Z.Nazarov